

El Col·legi de les Teresianes

Si analitzem la forma d'aquest edifici del carrer Ganduxer cantonada amb la Ronda General Mitre, ens trobem amb una aparença molt poc Gaudiniana entenent per Gaudiniana un concepte de formes creades amb línies corbes o contorns exòtics.

Malgrat això podria afirmar que fou dissenyada d'aquesta manera amb la intencionalitat de desconcertar-nos a tots els que en algun moment o altre rumiem sobre aquest tema en qüestió, ja que encara que per a en Gaudí són habituals les formes excèntriques, en el fons va treballar amb una senzilles aclaparadora.

El Col·legi de les Teresianes és un edifici amb aparença monòtona i de solucions simètriques sense grans espectacularitats, però en Gaudí fa ostentació del seu gran coneixement en quant a la il·luminació interior i a la creativitat de la construcció, únicament tenim que perdre els prejudicis i atrevint-se a mirar els detalls. En aquest projecte Gaudí emprèn l'originalitat d'introduir un claustre dins les mitgeres d'un edifici.

L'encàrrec el va realitzar el fundador de l'ordre de Santa Teresa de Jesús, el Padre Enrique de Osso, a l'arquitecte Joan Baptista Pons i Trabal (1855 -1928) a l'any 1888, que en aquell mateix any Gaudí estava acabant el Palau Güell.

Als pocs mesos d'haver començat l'obra i sense causa notòria de la qual en tinguem alguna notícia publicada, el Padre de Osso decideix canviar d'arquitecte director de l'obra i assumeix aquesta responsabilitat el jove arquitecte Antoni Gaudí amb trenta-sis anys i amb una trajectòria professional que l'avalava, a banda de la solvència que com ja veurem més endavant li proporciona la relació amb Eusebi Güell.

Gaudí es troba els fonaments fets i poca cosa més, ja que únicament havien transcorregut aproximadament tres mesos des de que Pons i Trabal inicia les obres.

La gran majoria dels estudiosos que han escrit sobre aquest edifici atribueixen la forma quadrangular del mateix al fet que Gaudí ja havia trobat la construcció feta fins la primera planta, avui dia d'acord amb tota la documentació que disposem podem assegurar que sols havia uns fonaments no molt profunds i que Gaudí podria haver modificat el projecte de Pons i Trabal sense masses dificultats però la seva decisió fou clara i concisa. Aprofitaria cada totxo col·locat per aconseguir amb la mínima despesa de material l'obra més imponent possible.

El Padre Osso no disposava de grans quantitats de diners per dur a terme una obra de tal envergadura i Gaudí va basar el seu projecte en aquesta premissa prèvia però, tot i així com en cada repte que se li presentava sortia victoriós, únicament el terreny l'havien tingut que pagar a la família Ganduxer a raó de 130.000 pessetes de l'època que no era poc.

Per a la compra del terreny i per a la construcció de l'escola, l'ordre de Santa Teresa va necessitar sol·licitar un crèdit hipotecari a la companyia "La Previsió" posteriorment anomenada Sociedad de Seguros Banco Vitalicio. Existeix aquí una nova coincidència, el primer president d'aquesta companyia fou Claudio López Brú, Marqués de Comillas; i en els anys que ens interessin es anomenat president Eusebio Güell i Bassigalupi, el mecenes de Gaudí en totes les obres importants, potser aquest sigui el motiu fonamental de la destitució de Joan Baptista Pons i Trabal i l'accelerat canvi d'arquitecte.

La influència de l'economia a l'art ha estat i és determinant en les obres que ens queden, per això avui més que mai podem entendre l'obra de Gaudí una obra econòmicament factible enriquida amb una imaginació que no té preu ■

Luis Gueilburt ©

